

Kêna sembola Kurdistanî

Leyla Qasim jîr û jêhatî bi. Rewşa cenîyên Kurdistanî û rewşa welatî weş famkerdbi. Dijî rejîma bass têkoşîna xo ze birayê xo da û şehîd kewt. Armanca ay hewna Kurdistanî ke vîna bi bîardaynê ca bi. Şarê xo nêrot... RÛPEL / 6

Giroteyî veng danê şarî!

Zîndan de greva veyşaneya giroteyên siyasi, resa mengê. Giroteyî nêweş êy eme, semedê dawa xo, dermanbîyîşî nêwazenê û anê ziwan ke heta waştayên îna meyro ca do grev dom bikero û vanê do tarîx ma ef mekerosh... RÛPEL - 5

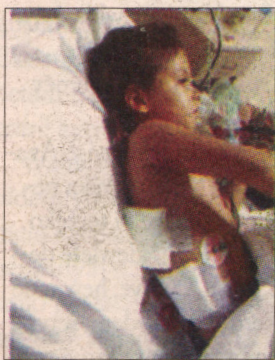

WELAT VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 8 - 10 - 2012 Hewtane HÛMARE: 22 E - mail: welatverroj@gmail.com

Rewşa cenîyên ke peme çînenê xedar o!

Karkerên demserrine cayê ra koçê cayê kenê. Ney koçan ra herî zaf zî cenî probleman cuyenê. Karê kekê ke çidir o, erdî de xebat, weyekedişê gedeyan û hewna zaf çiy milê cenîyî de maneno û cenî mecbûr manena ke bixebityo.. RÛPEL - 3

AKP qetilkarê gedeyan o

RÛPEL / 5

Ser do bibo serê dinyayî

Tirkîyayî bi tezkera TBMM qebûl kerd de, esil, teskereya Tirkîyayî ya ke ze rayîra Saddamî mohr kerda. Zanîyeno ke dijî Hereketa Azadî ya Rojawayî qebûl kerdo, ema, gere Yêmenî vîra nêkero

Gimgimijan warêteya gerîla kerd

RÛPEL / 4

BOMBAYÎ BAHANÊYÊ

Nêy rojên peynî de her mîyanê Sûriye û Tirkîyayî de vayê şerî esto eyseno. Bombayên ke çica ra ameyo belî niyo ser ra, TBMMî biryar girot ke, TSK şikyeno êrişê Sûriyeyî bikero. Topeştîşan de 5 akçakaleyî Rihayî canê xo day.

HEDEF KURD O

Rojên ke kurdê Rojavayî idareya xo bi xo kerdo ra naşt, Tirkîya rehet nêvinderto û ze koza adirî ser de bo. Semedê serkewtişê kurdan nêbo û kurdan têk biboro ra heta ewro hereketên gemarin mîyan de kar kerda û kena.

ŞERÊ DINYAYÎ ESTO

Pêvajoya ke esto dano eysayîş ke, kapîtalîstîy do dinyayî bikerê tēmîyan. Yê herî zîrar bivînê û bi ser bikûrê do kurd bibêy. Em rayîra dîplomasi heta bibo gere şer nêbo. Nêrazîbîyîşên şerî, her cayî de xo nişan dayê. RÛPEL / 4

Mesele kurd o ra belkî hal bibo ze wenyî

Akçakale ya Rihayî û dormeyê ey de TSKî xo bi ca kerd. Ma vîra mekê ke çend roj verî DYA ra Serfermandar Dempsey 18 îlonî de Tirkîya de bi. Verê ey zî zaf payeberzîy şibîy û ameybîy Tirkîyayî. Ney semedî ra zî, yeno vîra merdimî ke, gelo plana bombeyên Akçakaleyî û dormeyê ey de, yê DYA û Tirkîyayî piyayo? Çimkî ma vîra mekerê ke rayna mesele kurd o!

Hêvîya kurdan nêqedîyeno

RÛPEL / 2

Hêvî ya kurdan nêqedîyeno

Hetanî nika, ma senî birînanê xo bi destanê xo derman kerdo û ma hetanî ewro amey, ma do no semester de zî barê xo kaşkê û dewlete ra çîyeke mepawê

MEHMÛD NÊŞITE

Bi aşma êlule reyra semesterêko (termêk/donem) newe dest pê keno. Her sere no wextan de semestereyêk qedeno yewêko newe dest yeno.

Bi şîyayîş û bi ameyîşê nê semestereyan de hem komele de (toplum) hem zî cuya tebîî de cuyêka newe dest pê kena. Bi destpêkerdişê na cuya newe de hevîyê newe eşqê newe zî zerrîya ma de zîl danê.

Semesterê her şarî tewir bi tewir o. Hetanî ke yê keyeyêk û yê kesêk çîya çîya yo. Her kesêk her keyeyêk û her şarêk bi hevîyêka newe dest bi cuya semestera newe keno.

Şaro kurd semesterêko giran, semesterêko dejin, semestrêko gonin, semestrêko mişikite xo pey ra verda. Û bi hevîyêka newe dest bi semesterêko newe kerd/keno.

La çî heyf ke şaro kurd reyna bi dej û bi kul û qotik dest bi semesterêko newe kerd/keno. Hêvîyê ma yê tezi

hema zerrîya ma ya gonîne de zîl nêda bî, Çewlîg de adir eştî zerrîya ma û hevîyê zerrîya ma kerdê qijik û verdê.

No semestero, newe de zî ma waştêne ke şaro kurd bibo yew û kift û zendê xo pabesto, vengê xo û hevîyanê xo bikero yew û ver bi azadî û xoserîya xo ser herinda Şêx Seîdê Kalî û Pîr Seyîd Rîzayî ra şero.

La çî heyf ke, şarê ma ra yê ke hema xo yewîti ra dûrî kenê estî û seba çîyê şenîkî fek hevaltî û embazîya qilancikan ra vera nêdanê. Ma çî vajî; kesoke rewşa şîyayîşî ra û ceribnayîşê se seran ra ders nêgirewto ma înan ra se vajî. La verînanê ma na rewşe fehm kerda û seba nê kesanê ke Çewlîg de embazîya nê qilancikan kerda/kena ra vatê; "Hevalê qilancike nukurê ey gi de yo!"

Semesterê newe de reyna dibistanî/mektebî a bî. Sey heme tutanê şaran tutê kurdan zî dest pê kerd û kewtê rayîrê mekteban û dibistanan.

Ma û tutê ma her çiqas ke bi eşq û

bi keyf pabayê na hêvîya newe bê zî "Kirê herî sey verî". La mekteb û dibistanî sey serranê verênan bi zîwanêko bîn û bi fehmêko bin dest bi perwerdeyî kerd.

Reyna no ziwano qedim înkâr bi û beno. Her serre û her semester de bi mexnêko newe bi zurêko bîn ma kurdan xapênenê. Hey! "Berê bay şima kor nêbo, ocaxê şima mor nêbo", ver a riyê na şarê dinya de, ver a nê modernîzasîyonî de yew dewlete senî hende zûran kena. Vizêrî perê dewlete bi xo tometan kerd vat: "No zîwan zîwanêko modern nîyo, pê perwerde nêbeno!"

Ewro zî, Birêz Zana Farqînî ra fêhengê ey wazena. Dewlete hetêk ra înkâr kena hetêk ra zî hewce bena û materyalan kurdan ra wazena.

Verênanê ma vatê: "Ti ardan vêjena qina to leqêna! Ma çî wazenê seba ke nêdî gorê xo ra yew sebeb yew mexna vînenî.

Ganî sey her semester no semester de zî çimê ma destê nê serdestan de nê bê. Hetanî nika ma senî birînanê xo bi destanê xo derman kerdo û ma hetanî ewro amey, ma do no semester de zî barê xo kaşkê. Homa werê bîyaro ma do no semester de zî, ma do rayîrê ver bi xoserîye devam bikerê. Ma do zîwanê xo kurdkî aver berê. Ma do zafane zî kirmanckîya xo ser o xebata xo bizêdinê.

Nê semesterê newe de, seba kirmanckîya ma aver şero xebatêka newe, plan û programêko newe ma ser o ferz o. Hêvîya ma bi kursanê newe esta. Ganî kursê kirmanckîya ma newe ra hîna zanaye hîna bi ser û ber abibê. Dezge û sazgeyê ma yê kultur û zîwanî xebatêka newe xo ver şanê. Mamostayê kirmanckîya ma newe ra bizmanê xo we kerê û bi plan û programêko newe dest bi dersan bikerê. Ganî Grûba Xebata Vateyî û Kurdî-Der xebatê ke hetanî nika kerdê newe ra dest pê bikerê. Rojname û kovarê ma hîna gone û bi eşqêko pîl biweşanayê.

No semestero newe, heme muca-dele û xebata ma kurdan rê serkewte bo!

Ez vaji insan a
To insan niya
Qet merex mekê
Ma dinya
To û piyê torê jî
Nêmenana ...

Kenan KARAASLAN
Zindana Tîpa F ya Bolu

Sadax

Xoser Welat

xoserwelat@gmail.com

AKP û çareserîye

Di hîrisê Îlona 2012'ine de, Kongreya Partîya AKP ye amî darfinayîş. Verîya ney darfinayîşî bi rojan, heta bi hewteyan, propogandayêka ecêbe amî kerdiş. Hivî û omîdêy ke, na kongreye ra ameyê kerdiş, resay astêka zaf berze.

Hetê kurdan ra, xeyr û şerrê roje, serê sibay ra kifş be. Kurdan hîris serrêy xo êy peyênîy bi nê cerebnayîşan derbas kerd-bîy. Heme hikûmatan û dewlete, di her tengbîyîşê xo yê hember Têgêrayîşê Azadîya Şarê Kurdî de, raybazêy bi ney awayî bi kar ardbîy. Heme hewldayîşêy bi ney awayî, di demêy taybetan de ameyê bikarardiş. Nê demîy zî, demêy berzbîyîşê şerrî bîy.

Di Hezîranê 2012'ine de Têgêrayîşê Azadîya Şarê Kurdî, dest bi hemleyêka newîye kerd. Hemleya newîye bi terzêko hinayin dest pê kerd ke, nê dewlete dewletîya xo ra û nê zî AKP ye, hewnanê xo ra çike fam kerd. Heta o dem, şervanêy kurdan, qaşo bi hetkariya tariyî teberî ra ameyê û reyna bi tariyî dir dekewtê teber. Nê zûrêy ke bi serano yenê digargkerdiş, di destê înan de mendîy. Bi vatişê birêz Demîrtaşî: "PKK yî hember dewlete operasyon bi kar ard."

Di seranserê Kurdistanê vakûrî de, hêzêy dewlete dekewtîy qefes. Reyna rewşa Sûriya, rewşa Rojhelatê miyanênî, bêpaxîya Amerika û Ewropa ya hember na rewşe, di politikaya teberî de prestîjê serekwezîrî lerzina. Hewceyî bi propogandayêka newîye est bî. Gere rewşe verapey biyamebê nîqaşkerdiş. Gere AKP ye û politikayêy aye nê, hewldanêy aweqnayîşîy bikewtê rojeve. Gere persgiraya kurde bi awayêko raştîn nê, bi awayêko ser persgirayan bigero, biyamebê bikarardiş.

Seba naye zî, verîya ke dest pê bikero, bi zanayîş erjyayîyêka bêwata ro kongreye amî barkerdîş. Estanika, reyna Oslo dest pê kerd. Propogandaya ke, do na kongra bibo destpêka rewşêka newîye, amî vilakerdiş. Armanc, vîyarnayîşê demêkê dergî bi nakokîya verênî û peyênîya kongreye bî. Dim kongreye ra, serekwezîrî kongreye de se vat? Ame nîqaşkerdiş. Xo armanc zî no be û ewna zî bi.

AKP ye temê desthelatdarîye girewto. Bikarardişê hêze, nêweşîya heme rayîrberanê na dewlete ya. Xeyalê serekwezîrî û hambarranê ey est ê. Heta ke înan destî ra bîyero do hêze bi kar bîyarê. Seba naye çî hewce bikero do bikerê. Fikir çî bo, zikir zî o yo. Çareserîya persgiraya kurde, yena wateya Tirkîyeyêka demokratike. Di Tirkîyeyêka demokratike de, na rayîrberî nêşikena bibo hikûmat. Gelo, şima cayê ey de bê, şima do se bikerdê? Serekwezîr pawokê zimistanî yo. Rewşa ewroyine yê xoverdêranê kurdan ke zimistanî zî bidomyo, beno ke, wisarê verênîya ma, bibo demê çareserîye.

Meke

Meke biko meke
Ma sera pûk meke
Dar û berê ma
Zup û zuya meke...

Meke biko meke
Zerrê ma,
Çimê ma
Û serê ma
Gonî meke!

Ne zur ê to zur ê
Ne ki
Edaletê to edalê to
De bes o!
De bes o!
Însan bê insan!

Nanê to ne nan o
Awa to jî
Zehir o zehir
Wa xizir eslê to
Zup û zuya bikero!

Meke biko meke

Kedkarên cenîyan yê pemeyî çînenê zaf êy

Karkerên demserrine cayê ra koçê cayê kenêy. Ney koçan ra herî zaf zî cenîy probleman cuyenê. Karêke kenêy, erdî de xebat, weyekedişê gedeyan û hewna zaf çîy milê cenî de yê

NAVENDA XEBERAN - AMED

Dinya bîyo nêbîyo cenî û mêrde pîya xebat kenêy. Merdimî zaf bîy, dewîy, qezay, şariştanîy virazyay û hîra bîy. Mecbûrî, zafêreya gurey civatî mîyan de kesan xo mîyan de par kerd.

Emame jêhateya heme kesan eynî nêbira tikey kesîy daha zêd kar kerdîy. Ney kesan ra yew zî cenîy bîy. Zafêrey mecbûrî xo dayê karê ke nêzanê. Semedê ci zafêrey zî debara keyê xo bikerê ra kewtê tewr bi tewr gureyan mîyan û kar kenêy.

Kurdistanî de demserra peme çî-nayîşî ameyo. Karkerên ke herêma Kurdistanî ra şîbîy findiqan senî ageyray keyê xo nêvindertî. Lazimî ke bixebityê. Çimkî verînîya înan zimista xedar bi. Sîstema dewletî ya ke esto de semedê ke nêbê muhtacê kesan, înan zanayê ke mecbûrê çî kar beno bixebityê.

Serê sibayî kar milê ay da ya

Qedera karkerên citkarey ra cenî yê Kurdistanî mecbûr mendê ke zaf karan têhet biromnê. Serê sibayî bi verê rojeştîşî de, cilên ke tede rakewtebîy û hewna şîrnê ke çadirên ke vayêke bi hêz bêro şikyeno wearo ra, mecbûr werzena payan ser.

Mêrdey û gedey hewnî de yê.

Cenî dorê awî gena û şina eynîya dewî ra awe wegena doşa xo ser û ana çadirî de ronene. •

Veng nêmanena

Cenî arê hadre kena û veng dana mêrdeyî û gedeyan. Werzenê arê xo kenêy. Cenî sifreyî wedarena, firaqan şiwena, dana pêser, cilan wedarena dana pêser, zereyê çadirî pak kena û a zî ze cenîyên bînî yê çadiran de yê berê çadira xo gena û xirarên peme, pêşên arêkerdişî, firawina nîmroj û zenbî çîyên ke qelifyayîşî de bûrê gena hetê xo. Ha eger tutê ay zî bibo gena xo paştî û bi malbatên warê çadirên bînan, kuna rayîra erdê ke peme çînenê. Zaf rayan herî tayn 2-3 km kunê rayîr û şînê peme çînenê.

Peme arê danê

Resenê erdê pemeyî roj newe eşto. Serê sibayî semedê ke qiraxî eşto darpemeyan û vaşê ke pemeyî mîyan de, serd esto. Gitên cenîyan, comêdan û gedeyan cemidyaye yê. Heta ke sabenê jûbînan ra û germin kenê, hedî hedî destên xo erzenê xişikên pemeyan û peme arê danê lepên xo pirê peme kenê û erzenê peşa ke torbeyî ra viraştê û bejna xo de girêdayê.

Peşan veng kena û kena xiraran
Zafêrey cenîy pêşan benê xiraran de veng kenêy. Pemeyî xiraran de şideyênê. Ray rayan vejyena xirara ke sêlingî de dardekerdeyî ser û kuna zereyê ay paycidan ke xirar bişideyo ke zêd peme bikûro de. Çimkî xirarê warê pemeyî tayn êy. Lazimo ke zaf peme bikûro de ke xirarî tayn û zaf pir bibêy. Vero şandi peme wezînenê û tayn rayan cenî alikareya mêrdeyan kenê xirarên pemeyan bi hedkareya jûbînan erzenê romorka traxtorî ser.

Werdê şewî virazena

Cenî rayna 2-3 km paya ageyrenê çadiran û şamiya şewî argûnê ke bi qirş û qalan adir beno de virazena. Ha dema ke rayîrî de yena keye zî, qirş û qalên ke rayîra xo de raşt yena arê dana û wegena virara xo eger zaf bo zî wegena paştîya xo û ana çadirî argûnî ver de ronena û werdanê xo, çaya xo awa serşitişî û germ-bîyîşî ra xerç kena.

'Sarkoîdoz' bela cenîyan o

Dinyayî de tikey nêweşey estê ke semedê înan û dermankerdişê înan hewna zanistîy nêzanê û sero xebat kenêy. Nêy nêweşîy ra yew zî nêweşeya 'sarkoîdoz' o. 140 serro ke zanistîy zanê ke no nêweşî esto emame hewna zî dermanê ey nêvînîyayo. Herî zaf cenîyan de yeno vînayîş.

Goreya cigeyrayîşan kesên ke cigare nêşimênê de û zafêrey zî cenîyan de no nêweşey xo heta ney gamî mojnayo.

Sarkoîdoz zafêrey wesarî de zêd beno. Sere de pişik / pifikî de û beno ke yena lebatê merdimî de xo bi ca bikero û dem bi dem xo belî bikero. No nêweşî zafêreya tahlîlan de, dema ke yeno şinasnyaşî de bi nêweşîyên tuberkiloz û pençeşêr an zî lenfomayî beno zafêr kenê tîmîyan û şaş derman yeno dayene û no zî halê nêweşî daha zî xedar keno.

Semedê ey hewna belî niyo

Sarkoîdoz goreya mêrdeyan cenîyan de daha zî zaf eyseno. Herî zaf zî serrên 20-40 mîyan de belî keno û raştê ey yeno. Nêweşan ra seyî ar 70 temenê înan binê 40 serran de yê. Beno ke gedeyên qijkekan de zî nadîr bêro vînayîş.

Semedê ney nêweşeyî hewna bi temamî nîno zanayîş. Yeno fikirayîş ke, demake nêweş bi nêweşeya tîberkilozî kuno, vîrusên ke dijî nêweşeyî kunê dewreyî bedilyênê û nêweşeke binî virazenê yo. Emame raştêyî de hewna semedê ey bi temamî nîno zanayîş.

No nêweşî herî zaf şîbîyeno nêweşên ke sanayîya madenê berilyum, teyareyan û tîfingan de vejyeno, emame, o nîyo daneyên tabloya ey nezdi ey nêweşeyî yo.

Sarkoîdoz vilanêbeno

No nêweşî goreya zanisan merdimî ra vila merdimeke bînî nêbeno. Hetê bînî ra zî genetîkî ra senî ravêreno genên bînan zî nîno zanayîş. Tikey malbatan de cenîyan de zaf raştê ey yeno.

Her dewletî de esto

Dinyayî de hima hima her welatî de esto. Herî zaf zî welatên Îskandînavyayî de esto. Ewropaya rojavayî de goreya rojhilatî daha zî zaf o. Tirkîyayî de derheqê ney nêweşeyî de raporeke berbiçiman çîno. AMED

AZADIYA WELAT
Zozan Basın - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Menderes ÖNER
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim GÜVENÇ
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kat:3 No:9
Kayapınar / DİYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Weşan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89

Simbol: Gün Matbaacılık, Reklam,
Film, Basım, Yayın,
Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Telsizler Mevkii Beşyol Mah.
Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık
Yeni Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A
Yüreğir / ADANA
Tel: (0322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuvaz
Dağıtım Pazarlama

Tezkera şerî do şereke gemar bo

Tezkerera ke AKPî waştê ke meclîsî ravêro û dijî Sûriyeyî şer bikero meclîsî ra ravêra. CHP û BDPe tezkereyî red kerd û şer nêwaştî. Partîyên bînî qebûl kerdîy. Ema şar nêrazîbîyîşên xo bi her hawayî roja sifteyî ra ardî zîwan û hinî eyseno ke do bi hawayê daha wişk zî bîyarê zîwan.

Semedêke tezkere TBMMî ra bi saya AKPî û MHPî ame ravêrayîşî ra şarê Stenbolî bertekê xo yê sifteyîne mojna. Meydana Taksîmî ra heta verê Galatasarayî meşyay û tezkereyî protesto kerdîy.

Sazî û dezgeyên sîvîl û partîyî mîyanê meşyayîşî de ca girotîy. Meşyayîşî de; KCD, Kêyên Şarî, ODP, TKP, BDSP, DHF, KESK û ÎTO zî mîyan de û bi hezaran şar zî mîyan de pîya meşyay. Pankartên ze: "Ma do nêbê lejkerê emperyalîstan. AKP destê xo Sûriyeyî ra bonci." Akerdîy. Slogan û dîvîzên ze: "Vejya se tezkere wa Tayîp bişêro lejkerî. Bijî birateya şaran. Sûriyeyî de şer nêwazenê. Qatîlê hedkarê DYAyî." Wegiroti û qîray.

Gelo bombe Tirkîyara meyro eştîş? Hinî eyseno ke AKP aştî û biratî

nêwazeno. Erdogan bixo zaf rayan ardo zîwan ke, lazimo ke sebir bikerê. Ema ma vînenê ke, pawitê ke Sûriyeyî ra fiskê bigêno Tirkîyayî ke bikero semedê şerî. Tas û cirm belîyo emma hema belî nîyo, vanê Sûriyeyî bombe eştî. Ney rawî de hewna zelaley çîno. Lazimbi ke meclîs ney ser de cigeyrayîş bikerdayê. Hela Sûriyeyî eştî, DYA eştî an zî Tirkîyayî xo mîyan ra eştî? Pey cigeyrayîşan hewna tezkere ravêrayê.

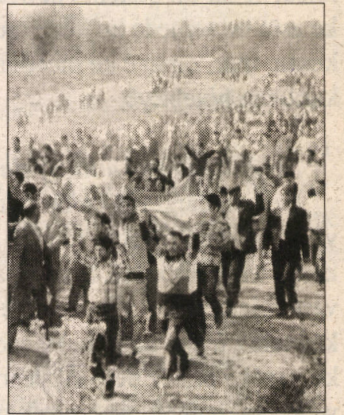
Tirkîya proveqeyan ra zaf akerde û musaît o. Beno ke kes an zî kesîy no rewşî hadrekerdêbê.

AKP verê şanoya azad zî giroto û ca teng keno

Tirkîyayî de qanûna ke AKPî semedê şanogeran viraştî, raşte protestoya hunermendan ame û rixne kerdî. Goreya şanogeran, AKP heme çîyan wazeno ke tarîyî de verado. Ema hunermenda bal ont ser ke do nêverdê ke hal bibo tarî.

Komara Hunermendên Şanogereya Şarîstanê Stenbolî semedê qanûnan newe ya rayîrberdişê şanoyî bê zîrarî çîyeke nêdano Tirkîyayî. Çimkî xosereya şanoyî nêmano. Şano mal û tekelê kes an zî kesan de nîyo.

Hetê bînî ra zî xosereya şanoyî ser vindertî û ardî zîwan ke karê hunermendî hedkareya politikayên partîyan kerdîş nîyo. Ma hunermendî semedê şarê xo estêy û semedê şarê xo xebat kenêy tu kes nêşkeno şanoyî semedê politikayên xo bikar bîyo.

Gingimijan warêteya cenazeyê xo kerd

Qeza Mûşî Gingimî semedê ke cenazeyê gerîlayê HPGî Sîyabent Varto (Kutbetînn Gunduz) dukanên xo rojêke anêkerdî.

Gigimijan semedê nîrxên xo yê netewî, warêteya cenazeyê gerîlayê HPGî Kutbetînn Gunduzî kerd û ey semedî ra zî esnafan rojêke dukanên xo anêkerd. Qezayî de hêzên ewleheyî bi hawayê zaf hîra ewleheyî girotîy.

Cenazeyê Gunduzî Tîpa Edlî ya Edeneyî ra emebi girotiş ardî dewa Gingimî Kêrsê (Boylu). Tîya de bi hezar kesîy beşdarê merasîma definkerdîşî bîy. Şar bi hawayê qerebalix beşdarê merasîmî bîy û cenaze bi slogan û alan defin kerdîy.

YJA-Star tola xo wedart

Goreya ke ame vatiş, cerdewanê bi nameyê Alî Yum binê dewa xoya Xenî de bi halê merdo ame vînayîş.

Goreya ke ame vatiş Yumî zimistanake ravêrayo de cayê 15 gerîlayên HPGî vînayo û cayê înan hêzên ewleheyî ra vato û operasyon ameyo darfinayîş û 15 gerîlayên HPGî yê cenî amey qirkerdîş. Yum bixo zî beşdarê ey operasyonî bîyo.

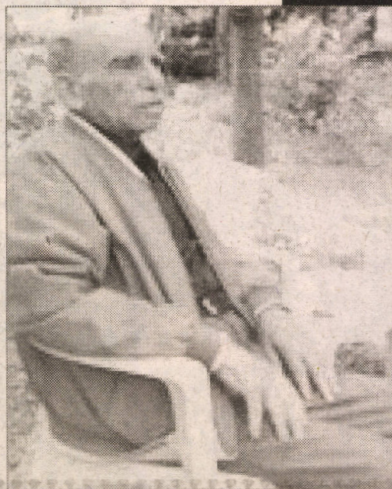
Deheqê kiştîşê ey YJA Starî giroto xo mil. Semedê ey zî ze, sîcdar ameyo vînayîş û ceza ameyo dayîş ke bîyo semedê merdişê 15 gerîlayên HPGî.

Saîd Bîngol dilê kurdan do bicuyo

Rewşenbîrê kurdan ra yew zî Saîd Bîngol bi. O dawaya 49'in de bi û ame daraznayîş. Semedê vînikerdîşê cuyê ey ra BDP malbata ey ra serweşey waşt. Kesên ke ey şinasnayê anê zîwan ke Têkoşîna Azadîya Kurdan de kerayê bica bîyê ra kesê muhîm bi.

Bîngol dawa 49'an de ameyo daraznayîş. Bîngol do bi cîfnayîşê raya sifteyîne adirê Newrozî ke serra 1956î de kerdo we do bêro vîrardiş.

Bîngol roşnîvîreke hêca yê kurdan ra bi. Malbata BDPî ey ra keyê ey ra seweşey û Homayî ra zî rehet nîyaz kerd.

Saîd Bîngol kam o?

Saîd Bîngol 1934 de Çewlîg ra yo. Amedî de Lîseya Zîya Gokalpî de wend. 1955 de

Zanîngeha Stenbolî beşa İktisadî wend. Damezrînerê Komara Hîndekarê Bez yê Bîngolî kerd. 1956 de raya sifteyîne bi ke adirê Newrozî Heybelîada de cîfnayo.

Dawa 49 de ameyo daraznayîş. Bîngol warê 6 gedeyan bi. Cuyayîşê ey her tim kurdewarey de ravêrayo.

Herî peynî Xarpêtî de Nêweşxaneya Damla de semedê nêweşeya penceşêra loqleyan derman bîyê. Ema nêweşey zorê ey berd û cuyê xo dest ra da.

AKP qetilkarê gedeyan o

Dewra AKPî de bi desan gedeyî bi gule û teqînayîşê hêzên Tirkîyayî amey qetilkardiş. Heta ney gamî zî rayîrberêke tirk nêvejjayyo û qetilkardişî nêpersayo. Na gam zî qeza Wanî Çaldîran de çopa lejkeran teqîneke pêk ame û Samî Aktî demankardişî de canê xo dest ra da.

Goreya ke ame vatiş dewa Sind (Çorakli) û Çubuklu de çopa lejkerê esto. Uca de teqîneke pêk amebi û Samî Aktî (13) birîndar bibi û berdîbîy Nêweşxaneyaya Wanî. Ema uca de çend rojan pey demankardişî ra canê xo dest ra dabi. Birayê ey Selamî Aktî (9) zî derman biyê ema ey zî canê çend rojan ra pey dest ra da. Herî peynî zî Pasûr de gedeyê payna çiyê û birîndar bi.

Hayrunîsa zî birîndar bi

Edeneyî de taxa Dadaloglu de dema ke şar semedê tecrîda Serekê PKKî Abdullah Ocalanî bêro wedartiş ra, çalaki viraştîbîy. Ema guleya polêsan ya ke nîno zanayîş gîna Hayrunîsa Gugerî û birîndar kerdîbî. Piyê ay ard ziwan ke, ma tersenê ke serê biyayîşî bêro girotene. Cuyê Gulerîyî sifte talûke de bi. Ema pey darmanardişî, goreya ke ame vatiş na gam rewşa ay weş o.

Selamî zî cuyê xo vinî kerd

Birayê Selamî, Samî verê ey teqîna ke bi de cuyê xo vinî kerd. Selamî Nêweşxaneyaya Wanî de ameyê demankardişî ema peynîya 5 rojan de, heme mudahale û demankardişî biyê ema, ey zî canê xo teslîm kerd û çîmanê xo dinyayî ra girot.

Eger gedeyê Erdoganî bibîyay...

Bi temami ney rojên peynî de 3 gedeyan ra 2' diyan canê xo vinî kerdîy. Kurdistani de, siyaseta AKPî de, ha 'canê meysi' ha canê gedeyî ha zî canê keseke bîni ferq çîno eyseno. Eger gedeyê Erdoganî bombeyên ke lejkeran cade ternayê û an zî eşte copî, birîndar bibîyay an zî bimerdaynê, belkî ey demî de, siyaseta Erdoganî, bi teybet kurdan ser de bo bidilyayê. Çimkî zaf çiyê estê ke, heta meyro mediman sere se, nîno famkerdiş.

Giroteyî veng danê şarî!

NAVENDA XEBERAN - AMED

Giroteyên siyasi semedê ke tecrîda Ocalanî ser wedaryo ra greva veşaneyî kewt 27' ine. Humara zîndanên ke beşdarê grevî bîy nezdi 20'î bîy. Giroteyan veng da sazî û dezgeyê sivilî û şarî ke wa bi hîstiyar tîbigeyrê û waştî: "Verê zîndan de wa nobet bêro girotiş."

Zî zîndanî beşdarê grevî bîy

Goreya vatişên giroteyên siyasi: "Grewa ke semedê weşey, ewlehey û azadiya Ocalanî û mafê zîwanê dayikî daya destpêkerdiş. Her roj ravêreno humara zîndanên ke beşdarê grevî benêy zêd benêy. Grewa ma roj bi roj hîra û gird beno. humara ma roj bi roj zêd beno. giroteyî do 7 cîtmengî ra aş nêvejyê pêvînayîşê akerde û girote.

'Verê zîndan de nobet bigê'

Bi nameyê giroteyan Deniz Kaya ard ziwan û veng da: "Wa malbatîy û kesên hîstiyar û dezgeyên demokratîk hetkarey bidê ma. Kesên ke ma meraq kenê ma berê zîndanî ver de înan pawenê. Wa berî ver de nobet tepêşê. Platfomên azad ronê."

Kaya semedê wekilan zî veng da û vat: "Veng bidê qîrayîşê ma. Boy bidê boya ma."

'Veng bidê kerr û lalan...'

Kaya ard vîr ke na gam 7 zîndan de bi temami 180 giroteyî grevî de yê û dewam kerd: "Goreya tarîxa 5 cîtmengî: Çewlîg, Elbîstan, Gebze, Bafra, Kirklar, Kiriklar Humara 1-2, Tekîrdag 1-2, Şakran, Mûş, Bayburt, Adana Kurçiler, Kirikkale, Sincan, Adiyaman û Batman bi temami do 17 zîndanî daha zî beşdarê bibêy. Hetê bîni ra 7 cîtmengî ra pey do giroteyî

Tarîxa zîndan...

Zîndan de greva ke semedê weşey û azadiya Ocalanî resa mengê. Giroteyan miyan de Firat Bilîr ke Zîdana Tîpa D ya Amedî de nêweş o ema, arno ziwan: "No dawa tarîxiyo. Eger ma gureyê xo meyarê ca do tarîx ma efû mekero. Ey semedî ra ez demankardişê xo qebûl nêkeni. Heta ke waştayên ma yê ke, weşey û azadiya Ocalanî meyro ca, ez ne demankardiş ne zî grevîra fekerdayîşî qebûl nêkeni. Armanca ma o yo ke, ma mafên rewya azadiya kurdan waizenê. Heta ke ma ra bêro mado semedê şarê xo tîkoşînî bidê."

do nêvejyê pêvînayîşan ey semedî ra wa malbatî meyrê ziyaretî. Weşeya ma û Ocalanî ze piya û hetê jûbînî yo. Ey wekilî, vengê ma biresnê kesên kor û lalan ke wa dilê înan yê kera tikeybo zî nerm bibo."

Wina qedîna: "Çalakiya Mayên Aştîyî, ke semedê weşeya Ocalanî kenêy ma vetedar vînenê û paştî danê înan û înan selem kenêy."

HPGî bilançoya îlonî eşkera kerd

Sinan CÛDÎ - BEHDÎNAN

Şerê ke hemeyê cografya Kurdistani de pek yeno de, HPGî bilançoya menga îlonî eşkera kerd. Goreya ney, 581 lejker û cerdewan merdê û 232 hebîy zî birîndar biyê. Pêrodayîşan de 46 gerîlayan zî cuyê xo vinî kerdêy.

Goreya xebera HPG-BÎMî, bilançoyî de vajiyeno ke şer hemeyê Kurdistani û Tirkîyayî zî beno. Goreya eşkerakerdişî, îlonî de 38 operasyonî amey darfinayîş. Dijî nînan zî HPGî 188 çalakîy darfinayê. Teyareyên TSKî bi hewakewtişî ney mengî de reqor şiknayo. Bi helikopter, taqn û topan zî êrişkerdiş zed biyê. Goreya eşkerakerdişî, şerê ke cografya Kurdistani heme cayan û vila Tirkîyayî zî beno. menga îlonî de Şemzînan, Geve, Çelê, de dest pê

kerd û Elkê, Amed, Dêrsim, Amanosan û Serhadî de hîra bi û beno. eşkerakerdişî de yeno vatenen ke, xala ke bîni esto ke dewleta Tirkîyayî qet qala şerî nêkeno û ze çiyêke nêbiyo mojneno şarî esto.

Goreya vajiyeno 18 8 çalakîyên gerîlayên HPGî ra, encamê 30 heban nîyameyo zanayîş û eşkera nêbiyo. Menga îlonî de 25 polês, 3 cerdewan û yên bîni zî lejker bi temami 581 kesîy canê xo vinî kerdêy. 30 polês, 4 cerdewan, bi temami 232 kesîy zî birîndar biyê. Goreya eşkerakerdişê bilançoyî vajiyeno ke, ordîya Tirkîyayî 38 operasyon viraştê, zafêrey cayê sivilan hedef ameyo girotiş û teyareyên şerî û helikopteran bombe kerd. 44 rayan bi teyareyê şer, 32 rayan bi helikopteren şer, 56 rayan bi obosan, hawan û tankan êriş

pêk ardê. Menga îlonî de 2 helikopterî vistê war û 12 skorsky û 1 kobra zî ameyê darpkerdiş. 3 otoboz, 6 panzer, 1 kirpî, 4 akrep, 1 reo, 2 tanq, 2 zirhî, 1 maşîneya meqam, 23 vagon, 4 A4, 1 bîksî, 1 topa hewa, 1 HK33 çeka melez, 1 B7 roket eştox, 1 cihaza termalîy ameyê îmhakerdiş û 3 akrep, 2 tanq, 3 daxgeyigî, 1 zirhî, 2 otoboz û 1 transît zî ameyê darbkerdiş.

Şirketênke TSKî ra xebat kerdê ra zî: 41 kamyon, 14 tir, 2 dozer, 13 kepçe, 15 maşîne, 3 tanker, 2 qilêrder, 8 transît, 2 sîlîndir, 2 şikitox, 2 mîkser û 1 rampa betonî hetê bîni ra, 1 tîlsîz, 1 nuştenuştux, 10 konteynir, 4 cayê rakewtişî, 3 TV, 2 kompîtor, 5 telefon, 1 prefabrik ameyê îmhakerdiş.

BÎMî eşkera kerd ke şerê menga îlonî de pêrodayîşan de 46 gerîlayan cuyê xo vinî kerdêy. ANF

Dizê hewyanan eştî zîndan

Qeza Rihayî Sêwregî de 14 dizdê heywnan, bi operasyona 3 bajaran amekerdîş ameybîy binçimkerdiş. Vetî darazî ver û dadgehî înan tepîşt.

Cendermeyan goreya ke ardbi ziwan, Mereş, Amed û Riha û qezayên ay Sêwreg û Curnêreş (Hilvan)

de bi temami 31 cayan de dizdeya ke ameyo kerdişî ra 14 kesan girotbîy binçiman. Goreya vatişan hewna 3 kesîy zî firar êy û bi înan geyrenê.

Goreya dadgehî 900 hezar TL bêleheq qezenç kerdê û malê şarî talan kerdê. RIHA

Kêna qehreman sembola Kurdistanî ya

Leyla Qasim jîr û jêhatî bî. Rewşa cenîyên Kurdistanî û rewşa welatî weş famkerdbi. Dijî rejîma bass têkoşîna xo ze birayê da û şehîd kewt. Armanca ay hewna Kurdistanî ke vîna bi, bîardaynê ca bi. Şarê xo nêrot ra, bi têkoşera qehremana kena kurdan

MAMOSTE SIMÊMAN

Têkoşîna kurdan de cayê cenîyî her serr daha zî zêd beno. destpêka têkoşereya cenîya kurd ya şoreşa kurdan de bi Leyla Qasimî dest pêkena yeno hesipnayîş.

Cenîyên kurd ra ya ze ay qehreman û zêhatî, belkî verê ay zî bîy ema cayê Qasime bi hawayê nuşteki tarîxî de ze qehremana cenî sifteyine a kurd ameyo qebûlkerdiş.

Leyla Qasim, (1952 Xaneqîn-2.05.1974 Bexdad) yew keynaya kurdan ra ya, ke tarîxê sîyasetê kurdan de, se pêşeng û qehremanêka şoreşgeriyî yena bi name kerdiş.

Cuyê Şehîd Leyla Qasim

Cuyê (heyatê) Leyla Qasim, zafê ey, bi êş û zehmetî reyde vêto. Heyatê Leyla Qasim; bi hovîti û tirajedyêkî, hêtê dewleta şovenîstan û qetilkaranê baasîyan ra, ame qedînayîş. Naskerdişê (sereşnayîşê) kesayetiya sîyasî ya cenîya kurdan ke, Leylayê înan rê bi serfirazî pêşengey kerda û kena. Cuyê ay bi hewayêko eşkera xo dana nawitiş ke, pêşenkteya cenîya kurd a.

Bajarê ay hewna talan beno

Leyla, keynaya yê Qasimê lajê Hesenî ya. Serra 1952'î de Banmilê yê girêdayeyê bajarê Xaneqîn de ameya dinya. Keyeyê (keyê) ya, Başûrê Kurdistanê de, keyeyêko erjaye û welatperwer o. Bajarê Leyla Xaneqîn zî sey bajarê Kerkûkê, seba neftî (petrolî) ra, her tim sîyasetê enfalkerdişî rê ri bi ri mendo û eyro zî, siyasetê talankerey ewta de hima dewam keno. Kurdê bajarê Xaneqînê zî, demê şoreşya Êlule de, bi germey beşdarê şoreşyê bîyî û na doza Kurdistanê de, geleki şehîd dayî.

Malbateke bi rûmet û zîrek ra ya

Piyê Leyla Qasim, karkerêkê yê tesvîyekerdişê neftê (petrolê) şirketa Elwendî bi, ke peynî de teqawit (malnişîn) kerdo. Serra 1971'î de, keyeyê înan koçî bajarê Bexdadê kerdo.

Way û birayê Leylaye; Sebîhe, Selam, Sefa û Selah bî, heme zî dibistanan de wendişê xo de, bi aqil bî û her yew zî bê (xeynê) wendişê xo, tewir-tewir karan de xebitîyayî, seba ardimeya debara cuyê (heyatê) keyê xo, piyê xo yo karker û maya xo ya zehmetkêş rê ardim kerdo. Înan, herçend keyeyêko (malbatek) feqîr bo zî, la xo zaf bextewer hesibnaynî û bi keda destanê xo cuyêko (heyatêko) weş û bi rûmet, yewbînan reyde dewam kerdo. Pîy û maya înan şew û roj xebitîyaynî ke, hewcetîya gedanê xo bîyarê ca.

Teyare remnay û îdam kerdiş

Rojê 28'î Nîsana 1974'î (28. 04. 1974) de, Leyla û çar imbazê ya (Hesen Heme Reşîd, Nerîman Fuad, Azad Silêman Mîran û Cewad Hemewendî) ameyî tewiştîş.

Semedo rejîmê Baasîyan, kurdî qetil kerdnî, semedo de Leyla waştbi ke, dîqetê (bala) cîhane (dinya) bianco nê

wahşetê sîyar, waştbi ke yew teyaraya Rejîmê Baasîyan biremno.

Labelê sernêkewte û no waştîşê xo nêardo ca. No semed ra Rejîmê gonîwerê yê Iraqê, rojê 12 .05.1974 de seat 7ê verê sibayê de, Leyla Qasim û çar imbazê ya (ja) îdam kerdiş

Hewna Kurdistanî vînya

Serra 1958'î de, Leyla, dest bi wendişê xo yê dibistanê kerd û bajarê Xaneqîn de zî wendişê wo yê mîyanênê tamam kerd. Semedo ke Leyla, emrê xo yê gedeyê, qerjal û feqîrey reyde veyarnabi, hewnê azadiya Kurdistanê zî veynaynî. Tehm û eşqê kurdîtey, roj bi roj, bawerîya ya (ja) de şîrîn û bihêz bîynî.

Rayîra birayê xo şopna

Leyla Qasim, gedeyeya xo de, zaf bi aqil, medenî û zanaya bî û bawerîya xo, bi yewîyeya keynekan û xortanê kurdan kerdnî. No nîşanê yewîyey û yê azadîyê bi û seba îspatkerdişê na raştey (rastey) ra, ya (a) no oxir de, ganê xo fedakerdişê rê hedre bî.

Birayê Leyla Qasime yo pîl Selam

Qasim, şertanê zoran de bibi endamê Partîya Demokrat ya Kurdistanê Iraqî û no oxir de şehîd bibi. Leyla, rayîrê birayê xo tercîh kerd û serra 1970'î de, bi fermî (resmî) bîy endama na partîy.

Xebata yewiteya Kurdistanî kerd

Xebata xo ya seba doza netewê, verê mîyanê wendoxanê kurdan mîyan de destpêkerde.

Peynî de şaristanê (bajarê) Bexdayê de lîse zî qedînay û dima serra 1971'î de, zanîngehê bajarê Bexdayê de, edebiyatê beşê sosiyolojî de amey qebûlkerdiş. serra 1972'î de mîyanê bajarê Bexdayê de, kar û xebata yewîtiya wendekaranê Kurdistanê kerdnî.

Herçend îstixbaratê Baasîyanê Iraqê, her ca û her çîy kontrol kerdnî zî, xebata welatperweryê û azadî roj

Ez kurdan û Kurdistanî nêroşeni

Leyla îdamê vîyar, maya xo reyde yew demo kilm de, firsetê qalkerdişê veynena. No veynayîş de maya xo ra vana ke: "Maya mi rindeke, ti qet xem meke, ez hinê merdima yew dewa ya. Ez seba şarê kurdan û Kurdistanî ceng kena. Vizêr Saddam, bi tayê merdimanê xo amey ewta. Çamaynî (waştîni) ke, mi bixapînî. Vatnî ke, qay ko ez fek dewaya xo ra verrada. Hetta semedo ke, ez fek dewaya xo ra verrada, mi rê mamostetîy wead (teklîf) kerde. Labelê mi vat ke, ez şarê xo nêroşena. Ez xo kurdan û Kurdistanê rê feda kena, no mi rê yew şeref (rûmet) o. No vatişê ser o, Saddam adeta har bibi û çîmdê mi de se yew seffil asaynî. Maya mi bi mergê ma, bi hazaran kurdî, wardenî payan ser û bêyraqa azadî hewa ra leqîna. Wexto ke ez merda, mi rê meetrî (hezînetewşê), bi gîrbêsanê me, bêraqe virazî."

bi roj vêşî bîynî. Nê serran de, zafeya hêz û hereketê şoreşê lurdan, binê rêbertîya (pêşengîya) PDK-I de, koyanê Başûrê Kurdistanê û cayanê azadan de pêser bîynî.

Kew xebata cenîya mîyan

Seba na zî wexto ke Leyla veyna ke herkes vono: "Kurd tena şîyno (eşkeno) dewan û koyan de, serehewano (serewedaro) û cenîy nişnî heme karê camêrdan û xebata şoreşgerî bikî û xebatê cenîyan yê camêrdan ra cîya yî." No semed ra qerar (biryar) dana ke, heme wendekarê xurt bî, hewayêko aktîv û xebata xo ya Kurdayetîy, bajarê Iraqê û bi taybetî zî Bexdad de hina vêşî bikî.

Kênaya Kurdistanî ya

Leyla Qasim, wexto ke, dadgeh de mehkema bena, hakimê na mehkema ra vana ke: "Şîma ko mi bikişî, labelê şîma na heqîqete bizanî ke, bi kiştîşê mi bi hezaran kurdî xoaqilînî.

Semedo ke mi ganî xo fedayê Kurdistanî kerdo, ez poşman nîya." No vatişê dima wexto ke şona verbî textê îdamî, marşê yê Ey Raqîbî vana. Leyla Qasim, cesaret û qehremaneya cenîyanê kurdan sembolîze kena. Bi no mucadeleyê xo, hem koyanê Kurdistanî de, hem zî, cayanê bînan de, heme têkoşeranê cenîyanê kurdan rê rayîr roşn kerda.

Not: Mi noştêyê xo, keyepelê Rocaciwanî de, kurmanckîya ey ra îstîfade kerdo.

Teberikê zîwanê ma

Çîçekî qewlikê pirtûkê xo yê **TEBERIKÎ** de yewindes meseley ca kerdîy, mebest û armancê ey seveknayîşê zîwanî yo. Zîwanî qeda û belayanê bişaftîş û asimlasyonê kerdîş o

EVDILA QASAN

Vîr û hêşê mêrdimî bi meseleyan (çîrokan) reyde debiryaye yo. Her tim mêrdim wazeno meseleya xo aybînî ra vaco, eke nêvaco behîcêno, eke vaco zereyê ey asan beno, kêfweş beno.

Wexto ke hema meseley di kaxîzan yanî çermeyan, papurisan serî de nêhameybîy nuştîş ebûrê neqlkerdişî tîna zîwanê ey bi, vatîni aybînan goştaritîni, zereyê xo rehet kerdîni. Eke meseleyêke balkêşî bibîni se hetanî nîşanê bînan zî neql bîni, emrê aye derg biyîni.

Vajeyê feki bi enewa reyde dest bide biyo, virazyayo. Miyanê komela kurdan de vajeyê feki hema zî nênesilyayo. Sey destan hema zî yeno goştaritîş, hinî serê kaxîzî de hameyo nuştîş.

Enka mêrdim bi nuştîşê meseleyan reyde wazeno, barê vîr û hêşê xo sivik biko. La seba enka mêrdim hem şaristanan de hem zî dewan ciwiyeno. Mêrdim çî ca bibo yan biyêro dinya, hertim bi wera ra girêdayeyo. Eke cuya kê dewan de dest bide bibo, kê bi xozaye, sewelan reyde zî girêdaye yê, çimkî cuya dewan de têkilîyêke enwayên sazbiyeye ya. La şaristanî de çiyêki enasarên zaf tay o, sey dewan miyanên (navend) de nîyo.

Neqlkerdişê meseleyan hûner o. Çimkî nuştîş hem biyeran pêşaneno hem zî neqlkerdişê zîwanêki estetîk kar ano. Nê kede tesîrê meseleyan zeydaneno.

Pirtûkî nuştîş û wandox hertim di miyanê têkilî de yê. Armanc û mebestê nuştîşî afirnayîşî xo de çiyêki hêşê xo de pêardo, hawayêki pêşano

ke wa wandoxîy tira ra tehm û ekl bigirê. Wandoxîy zî wazenê xo bi xizkerdişê rayîrê nuştîşî birresnê, ey ra sûd û zaneyî bigirê. Nûştîşê ma Alî Aydin Çîçekî çiyêki tewr ciyaye dergê wandoxanê xo kerdo. Teberikê xo dergî destanê înan kerdo, wa meseleyê ey wandoxanê ey qedeyan û beleyan ra biseveknê.

Teberik çiyêki firaz (pîroz) o, gama kê ey xo hetî de limnenê, kê sevîkneno qeda û belayan ra. Raray zî nêweşan weş keno di çand û kulturê ma de.

Nuştîş Alî Aydin Çîçekî qewlikê pirtûkê xo yê **TEBERIKÎ** de yewindes meseley ca kerdîy, goreyê min mebest û armancê ey seveknayîşê zîwanî yo.

Wazeno zîwanê ma qeda û belayanê bişaftîş û asimlasyonê serdestan ra bipawo. Bi ay samedî ra, lîlika vacerîya xo ma vernaya, çimêyê herikyayîşê çekuyanê xo ma rê nîşan dayo.

Vato şima zî bi ney rayîrî reyde şênê biresê çimêyê zîwanê xo. Gama kê gelemperê ca û wareyê meseleyan ra hewnenê zafêrî meseley di dewan de qewimenê.

Di meseleyanê Alî Aydin Çîçekî de, xoza û mêrdim miyanê têkilîyêke efsûnî de yê.

Meseleya Teberikî, teyrûturîy derdê xo wanenê, xo asan kenê, la Kokim seba ke mêrdim o, halê ey dest nêdano ke biwano, zereyê xo rehet biko.

Meseleya Gijgêleke kerg û kutîkî nanê destê gedeyî xo miyanî de bar kenê, gede nêşeno xo hemverê maya xo de, xo bido fehmkerdîş, çendêke perseno daya ey verpersa persanê ey nêdana.

Meseleya Xêxî de Xelîl di komela xo de beno bareyê henek û luxîyan, pîzê ey, ey veşeno, di verîka xozaye de cemidêno. Meseleya Xortêy dewe de, xortîy sînoran nêşinasnenê wazenê hengimênê hengan sey murîyanê Ap Selîmî bitirawê, la hengîy

înan rê cirm (ceza) birnenê. Meseleya Xizirî de, Xidir bi xozaye reyde dekewto miyanê lecî, sernêkeweno.

Meseleya Xatirî de lehengê mesela bi nameherşawitîşî reyde wazeno bêrîkerdişê dewa xo bikewino, eş û janêy xerîbê sivik biko, çiyêki tewr meraq keno, halê kutikê

înan o.

Meseleya Toraço solinî de Haş bêhal kiweno, la çiyêk têşanêya ey nêşikneno.

Meseleya Marî de qayîdeyê cuya sewelan û ey mêrdiman baş ameyo şayeskerdiş, ameyo nîşandayîş mar zî heyfê kê ra giyêno.

Meseleya Şilane û Gulsosine de, vilike û gule biyê embazê yewbînan, şert û mercê cuya xo yewbînan ra bar kenê, gama laserîy gulsosine kokî ra benê, raştêya merdişî hesiyêna.

Mesela Berîvane de, Gulabî bi bilûra (lûlî) xo reyde derdê heskerdişê xo sivik keno, la şarêşiyayîşê Ele beno semedê terkneyîşê şiwaneyî, kutikê ey dima ra laweno, sey ke bibermo.

Meseleya Gule feqîrî û dûrî nêweşîya Gule ra beno sey dirik (telî), dest nêdanê Gule biriso nêweşxaneyî û çareyê nêweşêya xo bivêno.

Vacerîya (vegotin) hem keso yewin hem zî ey hîreyîn ameyo karerdiş.

Meseleya Xatir keso yewin û şeweyê nameyî ameyo karerdiş, meseleya Gule de zî, keso yewin la bi şeweyê vîrameyîşî (bîrhatin) reyde ameyo karerdiş.

Meseleyanê bînan de vacerîya keso hîreyîn şewe qlasîk o.

Hem honanekerdişê meseleyan û hem zî karerdişê zîwanî de goreyê min nuştîş serkewteye yo. Gama kê meseleyan wanenê, kê vînenê ke nuştîşî kedêke erciyaye ser nuştîşê înan de xerc kerdo.

Bergê pirtûkî bi sûretê xozayî reyde neqş biyo. Wexto ke kê baş bala xo danê bide kê vînenê di miyanê şikl û asayîşê erdî de rîyê mêrdimî virazyayo.

Di bergî de zî ameyo nîşandayîş ke xoza mêrdimî, mêrdim zî xozaye ra girêdaye yê. Çendêke mabênê mêrdim û xozaye de bi destbidekerdişî cuye reyde leceyêki xidar estbo la ginana wîrdî yewbînan ra lazim ê, çimkî bi wîrdan reyde mehna û wateyê cuye diyar bena.

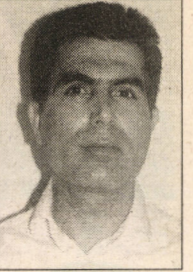
Gama ke înan ra yew aybîne ra biyero dûrvîştîş, wîrdîy zî bêwate manenê. Ma ganî meseleyanê xo bî-nûsê, wa ma pîzeyan de nêmanê. Çimkî behskerdişê mesela yan zî afirnayîşê yew mesela fehmkerdîşê hestanê aybînan o. Ez wazena rîstayanê nuştîşî reyde peynîya nuştîşî xo biyera. Nuştîşî enewa vato di meseleya Teberikî de: "Ax dinya! Werekna ez zî pepûg bîyêne û dima vayî, dima şilîye, winî şew û roje mi janê xo to rê biwendêne."

Çime : Weşanxaneyê vateyî - Teberik - Alî Aydin Çîçek - 2010 - Stenbol

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesnesnaw@gmail.com

Estanekên kurd

Edebîyata kirdkîye ya nuştêki sew û çaryês serrî vîyartîyê aye est a. Nuştîşî de geleki erey kewta. Raya ewile kirdkîyê ser ro nuştîş Licêyîş Mela Ehmedê Qasî reyde dest pê kerdo. Mewlidê Nebî henzar û heşt sey û neway û new (1899) de çap bîyo. Ey medreseyî de perwerdeyê xo dîyo û mewludê xo zî tîpê erebî reyde nuştîş. Yanê ma şîni vajî mewludo kirdkîyê reyde nuştîşê kirdkîyê xo navito, xo pêşkeş kerdo. Û mewlud semedo ke binê tesîrê erebîyî de mendo nêmeyî ra vêşer çekuyê erebî tede est î.

Dima yew mewlid nusîyeno, o zî hetê Usman Efendîyo Babîj, Bîyayîşê Pêxemberî serra 1906'e de nuseno. Dima nizdîyê 80 serrî kirdkî ser ro nuştîş edîliyeno. Dima roşnîrî ke Ewropaye de ciwîyenî na zarawayê ser ro geleki xebato pîrozî kenî zaf pirtûkî û kowar vejenî û xizmetê erjîyayî anî ca. Ma çîrê behsê nê çîyan kerd? Çiqas edebîyata kê dewlemend yan zî pêt bo, a hende zî zîwanê kê zî pêt beno. O semedî ra ma ganî zaf giranî bidî edebîyate. Na zarawaye ma de zaf çîyo edebî çin o, pirtûkê ma yê estanekî û romanî û meselî pêro pêser kê top bikerî 50 heban nêvêrenî. Zîwan encax nuştîş reyde xelîsîyeno û nuştîş tena çend kesan ser ro nêmano, newe nuştîşî bivejî, wayîrê na zarawaye bivejî. Tewir tewir warî de nuştîşê ma bibî. Bîlhese estanekan ser ro nuştîşê ma bibî.

Semedo ke edebîyata ma ya nuştîşê de zaf eser çin o, verê verêkan ma ganî giranî bidê estanekan ser. Estanekî, zîwanê ma pêt kenî, edebîyata ma aver benî. Estanekanê ma de heme çîy est o, vateyê verînan, îdyomî, pêmendîşî, hawarî ûsb. Nê ke ma humarîtî pêro zî estanekan de ca gîni û zîwanî xurt kenî. Yew mêrdim ke vajo/a ez wazena zarawaye zazakîye de binusa, wa estanekan de dest bide bikero, estanekan şîno/a pîlanê xo de peyda bikero. Pîlanê ey bivajî o/a zî binuso/a. Romannuştiş sewbîna çîy yo û kê hakîmê zîwanî nêbî romannuştiş zaf zor o. O semedî ra destbidekerdişê nuştîşî estanekan ser ro bibo se goreyê min gama raştîn bena. Bingeyê zîwanê ma binê estanekan de limitnaye yo û nê estanekanê ma pabeyê ma yê ke ma înan tarî de bivejî biyarî roşnî.

Eke ma zarawaye xo bixelîsnî, o wext mevindî, cade pîlanê xo bitewîşî verra medî estanekanê înan binusî. Verê estanekî û meselê ma zaf bibî yanê çimêyê ma zaf bibî, mêrdimî bişîni ke heme tewir pirtûkanê na zarawaye biresî. Xora hetê estanekan û meselan de eserî zaf bibî, o wext zîwan aver şono û romanî zî hinî asan nusîyenî.

Hewayê Mazgêrtî, sey hewayê welatanê rojhilatî yo. Variş zêdêrî wisar, payîz û zimistan vareno. Zimistan serd o, vevre varena. Wisar û payîzî kî şilîye varena. Serranê verênan de zaf vevre varayêne. Vanê banê yew qatîni binê vevre de

mendêne. Vevre 3-4 aşmî erdî ra mendêne. La nê serranê peyanan de zaf vevre nêvarena. Hawa tesîrê Gola Kebanî ra bîyo nerm, şilîye varena. Nê serranê peyanande bendawî viraşîyayê. Nê bendawî hewayê tîyayî bedelnayê.

Gula koyan Mazgêrt

Mazgêrt bi cografya xo ze gula koyan eyseno. Cayeke şîrîn û rindek a. Debere zafêrey citkarey û sewalweykerdoxey o. Bi awgermeya xo cayeke tûrîstan o. Zimistanan serd amanî zî hunik o. Elewî û armenî pêhet ze birayê zûbînan bê cuyayê

SEWLA AŞME

Mazgêrt şarçeyê Dêrsimî yo. Dêrsimî ra 40 km yî, Xarpêtî ra 100 km yî dûrî de yo. Deryaye ra berzîya xo hezar û 400 mîtro yo. Mazgêrt serê koyanê Kertan de binê Kelaya Mazgêrtî de ca girewto. Koyê Kertan dewamê koyê Minzûrî yê. Rojhilatê ey de Awa Perî, rojavani de Çemê Mûnzûrî, vakurî de Nazimîye, başurî de zî Gola Kebanî ca gênê. Cayê xo yo tewr gird Koyê Kirklarî yo. Berzîya Koyê Kirklarî 2 hezar û 33 mîtro yo.

Beldeya Akpazar û Darikentî, Mazgêrtî ra girêdaye yê. Mîyanê şarçeyanê Dêrsimî de Mazgêrt, hetê nifûsî ra tewr gird o. Nifûsê belde û dewan, nifûsê mîyanê şarçeyî ra zêdîyêr o. Nifûsê belde û dewan 6 hezar û 692, zerêyê şarçeyî de zî hezrar û 712, pêrûpiya nifûsî zî 8 hezar û 404 kes o. 1990'yî ra tepîya şarî tede û zilmî ra ver barkerdo û şîyo Şaristananê pîlan. Nê semedî ra nifûs zaf bîyo kemî.

Şarê Mazgêrtî elewîyê Kurd ê. Nayera aver tîya de Armenî kî ciwîyay ê. Heta 1960'î kilîseyan de îbadetê xo kerde. Elewî û Armenî bi birayîye, bi çîranîye tîmîyan de ciwîyayêne.

Debare zafêr citkarey û sewalan ser o

Mazgêrt citêrî rê musait o. Zêdêrî başûrê Mazgêrtî de citêrî bena. Hegayî bi

makîneyan yenê ramitenê. Genim, fig, nehay, korek, fasile, silq (şeker pancari), pîyaz, kartol, mercî yenê ramitenê. Nayîne ra ber meywe kî resenê.

Şarçeyî de heywanî weyîbenê. Heywanî zafane vakurê şarçeyî de weyîbenê. Nê serranê peyanan de citêrî û heywanweyîkerdiş aver nêşîyo. Şarî bar kerdo şîyo şaristananê pîlan. Ê ke pey de mendê, tena debara xo bi nê karî kenê.

Beldeya Akpazarî de merî, xile ûsn. kî virazênê.

Awegerm cayê tûrîstan o

Şarçeyî de dewa Muhundî de germawe est a. Şar her serre amnan de semedê na awe yenê şarçeyî. Şar ney awî ra şîfa pawenê û genêy zî.

Tay efsaneyê şarçeyî

Efsaneyê Çoban Babayî, Efsaneyê Eltî Xatûne, Efsaneyê Baba Mansûrî, Efsaneyê Kelaya Baxinî..

Mazgêrt; Mazgêrto kan û Mazgêrto newe... Mazgêrto kan, rojhilatê kela de, qina koyanê Kertan der o. Mazgêrto newe başurê rojhilatê kela de ca gêno û hetê rojavan û başurî ser beno hîra.

Kelaya Mazgêrtî

Kelaya Mazgêrtî Î.V. seserra IX'î de hetê Ûrartûyan ra hameya viraştene. Kela kemer û kuçan ra virazîyaya. Kê yew şikefte ra dekewenê na kela. Şikefte de derencaya kemerine est a. Dêse kela kî kemer û kuçan ra virazîyayê. Zereyê kela de arêyeyê vayî est ê. Nê arêyeyî yê dewrê verênanê. Berzîya xo 200 m, hîrayîya xo 27 hezar m² yo. Kemerê kirecin ra qewemîya yo. Kelaya Xarpêtî ra (180-300 m) girdêr a.

Demane verênan ra heta nê demî, laser û varişî herre dormeyê kela ra kaşkerda berda. Kela tirde, kaşte menda, bîya xirabe. Kela semedê ciwîyayîşî musait nîya. Kela zaf

berza, wextê herbî de şarçeyî dişmenî ra pawita. Dorûverê kela de zaf cayê duzegî çin ê. Citerî nebena.

Warê madenan o

Na kela çira tîya de ameya viraştene? Na kela, wextê Ûrartûyan de, hetê qiral Rusas o diyinî de ameya viraştene. Çunke tîya de madenî biyê. Madenê asin û bakirî. Semedê debare, nê madenî muhîm biyê.

Rîçê Ûrartûyan nê kelayî de est ê. Ûrartûyan ra ber tay dewletê binî kî na kela de tay çîyî viraştê. La riça Ûrartûyan ancîya kî vîndî nêbiya.

Kilîseyaya Mazgêrtî

Armenîyan heta Serra 1960'î tîya de îbadetê xo kerdo. 1960'î ra nika bêwayîr menda, rijîya ya, bîya xirabe. Nika na kilîse ra peyser dêse rijîyayeyî, kemer û kuçî mendê.

Mazgêrt hetê tarîxî ra zaf cayêko kan o. Zaf şar û medenîyeyî tîya de ciwîyayê. Rîçê înan tede menda.

Çekûya mazî, ziwanê Armenîyan de mazd, ziwanê zendî de maz, mazanti, ziwanê Pehlevî de mas, masth o. Manayê xo cayo berz, gird, (soyluluk) o. Manayê kertî kî kela, şaristano pîl o. Kert ziwanê Farsî ra kewto ziwanê Armenîyan. Ziwanê Armenîyan de kert yeno manayê îmar, eser, îmaret... Kert ziwanê Armenîyanê Anatolîya de beno gerd. Kert,

koyê ke ververê Kelaya Mazgêrtî derê nameyê înan o. Manaya kert semedê Armenîyan girdo. Koyanê Kertî ra heta Kilîseyaya Mazgêrtî yew tunele est a.

Muhîmey dayê mezelan

Ûrartûyan semedê qiralanê xo mezelê kemerinî viraştî. Nêyîne ra mezela Mazgêrt yew, verê xo hetê rojhilatî dero, Kela ra nîyadeno. Yew ode ra qewemîya yo. Hîrayîya xo 2 mîtro û 50 cm, dergîya xo 1 mîtro û 70 cm, berzîya xo 2 mîtro û 30 metreup. No mezel, bi goreyê mezelê Mazgêrtî yê diyinî zaf berz nîyo.

Resayîşê na kela tenena rehet o. Merdimî hetê rojhilatî ra kewenê ci û yew keybero qicra vecînê. Mezelê Mazgêrtî diyin hetê vakurî de newale ra nîyadeno. Yew keybero qic est o, hetê mezeli ser o yo. Mezeli Mazgêrtî yê diyin cayê xo zaf berz o, kaşo. Resayîşê tîyayî zehmet o. Raver ra çitur rastê tîya? Tayê rayê qickekî biyê. Nika biyê xirabê. Nê mezeli nîya hame viraştene kî bipawê, bisevekinê.

